

Č. 12.750.

Domovské právo: * Domovskou příslušnost osob, na něž se vztahuje § 2 úst. zákona č. 236/1920 Sb., posouditi je podle § 14 téhož zákona.

(Nález z 29. ledna 1937 č. 15.293/36.)

Věc: Město Zlaté Moravce proti rozh. zem. úřadu v Bratislavě z 10. listopadu 1933 o domovské příslušnosti.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Okr. úřad ve Zlatých Moravcích výměrem z 27. března 1933 stanovil domovskou příslušnost Alžběty B. na základě § 2 a § 14 úst. zákona č. 236/1920 Sb. do domovského svazku stěžující si obce z důvodu, že provedeným šetřením nedala se zjistiti poslední domovská obec, resp. domovská příslušnost jmenované podle §§ 6 až 12 zák. čl. XXII:1886 a že se nedala zjistiti ani podle ustanovení zák. čl. XVIII:1871 a poněvadž jmenovaná v době vyhlášení úst. zákona č. 236/1920 Sb. měla řádné bydliště v stěžující si obci, bylo nutno tam její domovskou příslušnost stanovit.

Odvolání namítalo, že § 14 úst. zákona č. 236/1920 Sb. může býti použito jenom při takových osobách, které, stavše se podle § 2 cit. zákona československými státními občany, nemají domovskou obec na území Československé republiky, ale mají ji mimo toto území. O takovýto případ se nejedná a proto domovská příslušnost Alžběty B. měla býti určena podle § 13 úst. zákona č. 236/1920 Sb. a § 16 zák. čl. XXII:1886.

Nař. rozhodnutím zamítl žal. úřad toto odvolání a v důvodech uvedl, že podle § 14 zákona č. 236/1920 Sb. určuje se domovské právo té osoby, která se stala československým státním občanem podle ustanovení tohoto zákona a nemá domovské obce na československém území. Poněvadž v daném případě není mezi stranami sporno, že Alžběta B. stala se československou státní občankou podle § 2 úst. zákona č. 236/1920 Sb. a že v době vstoupení v platnost tohoto zákona neměla na československém území obce domovské nebo tato nedala se zjistiti, má býti její domovské právo určeno podle § 14 úst. zákona č. 236/1920 Sb. a ne podle § 16 zák. čl. XXII:1886. Domovské právo na základě § 16 zák. čl. XXII:1886 mohlo býti určeno jen pro osoby, které se staly československými státními občany z jiného důvodu než na základě ústavního zákona č. 236/1920 Sb., což ale v daném případě nepřichází v úvahu vzhledem na zjištěný skutkový stav, proti kterému odvolání nevznese námitky.

Nss uvažoval o stížnosti takto:

Stížnost nepopírá, že v příčině státního občanství dlužno na Alžbětu B. aplikovati předpis § 2 zákona č. 236/1920 Sb., t. j. že nutno vzhledem k tomu, že se narodila na území Československé republiky a není prokázáno, že narozením nabyla jiného státního občanství, míti o ní za to, že je státní občankou československou. Spor je jen o to, zda žal. úřad příslušnost jmenované právem posoudil podle ustanovení § 14 cit. úst.

zákona a právem uznal, že jmenovaná nabyla podle tohoto zákonného ustanovení příslušnosti v obci Zlatých Moravců, kde v době vyhlášení cit. zákona měla naposledy své řádné bydliště. Stížnost obce Zlatých Moravců to popírá a namítajíc nemožnost použití § 14 cit. úst. zákona v daném případě, domáhá se toho, aby domovská příslušnost uvedené osoby byla určena podle předpisu § 16 zák. čl. XXII:1886. Ve sporu tomto uvažoval nss takto:

Určení domovské příslušnosti podle směrnic uvedených v § 14 úst. zákona č. 236/1920 Sb. vázáno je na dva předpoklady:

1. že dotčená osoba podle ustanovení tohoto zákona stala se státním občanem československým, a
2. že nemá osoba ta na území československé republiky obce domovské.

Je pravda, že předpoklad první vyžaduje, aby osoba, jejíž domovská příslušnost má býti stanovena podle § 14 úst. zákona č. 236/1920 Sb., stala se československým státním občanem podle ustanovení tohoto zákona a že, jak nss v nálezech Boh. A 9270/31 a 10.002/32 vyslovil, ustanovení § 2 úst. zákona č. 236/1920 Sb. není normou, jež by za předpokladů v ní uvedených státní občanství skutečně z a k l á d a l a, nýbrž že je jen předpisem, v němž stanoveny jsou podmínky, za kterých může vzniknouti pouze p r á v n í d o m n ě n k a, že určitá osoba československým státním občanem jest, leč právě proto, že podle § 2 cit. úst. zákona má se k takovýmto osobám, které se narodily neb narodí na území československé republiky, není-li prokázáno, že narozením nabyly jiného státního občanství, míti za to, že jsou státními občany československými, nutno při zkoumání existence prvního předpokladu k dotčené osobě hleděti tak, jako by podle cit. úst. zákona skutečně státního občanství československého nabyla, tedy na základě tohoto zákona československým státním občanem se stala. Nutno tedy první předpoklad pokládati za splněný.

Poněvadž pak státní občanství československé je nutně spjato s domovskou příslušností a domovská příslušnost se státním občanstvím a není možno si mysliti, že by zákon nebyl učinil opatření, aby osoba, o níž podle § 2 cit. úst. zákona nutno míti za to, že je československým státním občanem, měla také již ex lege v některé tuzemské obci domovské právo, nelze požadavek § 14 odst. 1 cit. úst. zákona, že totiž dotyčná osoba nemá na území československé republiky obce domovské, vykládati, pokud jde o osoby uvedené v § 2 cit. úst. zákona, jinak, než že k osobě, o níž v důsledku § 2 cit. úst. zákona dlužno míti za to, že je československým státním občanem, hleděti je tak, jako by až dosud domovské příslušnosti na území československé republiky neměla a tuto teprve na základě § 14 cit. úst. zákona nabyla. Pak ale dlužno považovati za splněný i předpoklad druhý. —

Právem tudíž žal. úřad, vycházející z předpokladu, že jde o osobu podle § 2 cit. úst. zákona, stanovil domovskou příslušnost Alžběty B. podle ustanovení § 14 cit. úst. zákona v obci Zlatých Moravců.